

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Zapomniane słowa: PIŁATYK

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Dzisiaj mamy kije baseballowe, a pięćset lat temu w podobnych celach wykorzystywane były PIŁATYKI. Jak wdzięcznie definiuje PIŁATYK prof. Andrzej Bańkowski: PIŁATYK „pałka o spłaszczonej głowicy do odbijania piłki w klasztorach, nadużywana do rozbijania głów spotkanym na drodze sąsiadom, zwłaszcza na Mazowszu”. PIŁATYK pozostawał w użyciu – w języku i w rzeczywistości pozajęzykowej – w XV i XVI w., a o jego niecnym i niezgodnym z przeznaczeniem stosowaniu dowiadujemy się z zapisków w aktach sądowych z 1419 r., gdzie jest wymieniany jako narzędzie zbrodni. Rzeczownik PIŁATYK, oznaczający kij do odbijania piłki (używany głównie w klasztorach, bo gra w piłkę i w palanta narodziła się w klasztorach męskich i była pierwotnie „klasztorną formą WF-u”), to złożenie utworzone od słów PIŁA ‘piłka’ i TYKAĆ. Dlaczego Andrzej Bańkowski wspomina akurat Mazowsze jako obszar niewłaściwego wykorzystywania PIŁATYKÓW, a nie jakiś inny region? Dlatego że PIŁATYK to mazowiecki regionalizm.